

Celem projektu jest określenie wpływu jaki na formowanie składu delegacji narodowych w Parlamencie Europejskim (PE) ogrywają procesy selekcji partyjnej oraz powszechnych wyborów. Do szczegółowych celów badawczych należy: 1) Konceptualizacja modeli wyłaniania delegacji narodowych do PE; 2) Określenie poziomu inkluzji selekcji i elekcji w państwach członkowskich UE; 3) Określenie wpływu procesów selekcji i elekcji na kształtowanie składów delegacji narodowych do PE; 4) Analiza czynników kształtujących składy delegacji do PE; 5) Określenie różnic pomiędzy państwami członkowskimi UE (analiza porównawcza); 6) Identyfikacja trendów w zakresie wyłaniania składów delegacji narodowych do PE; 7) Określenie znaczenia procesów selekcji i elekcji dla legitymizacji elit w delegacjach narodowych do PE występowanie poszczególnych modeli. Podstawę teoretyczną projektu stanowią współczesne interpretacje klasycznych teorii: cyrkulacji elit Vlfredo Pareto oraz żelaznego prawa oligarchii Roberta Michelsa.

Wybory powszechne są fundamentalnym elementem demokracji. Od 1979 r. wybory do PE stanowią również środek legitymizowania władzy oraz działań Unii Europejskiej (UE). Wcześniejsze utożsamianie wyborów z samym aktem głosowania zostało w ostatnich dekadach poszerzone o badania nad procesami poprzedzającymi właściwe wybory – w głównej mierze selekcję kandydatów. Proces selekcji stanowi również istotny, a w niektórych państwach decydujący, komponent wyłaniania posłów do PE. Badania te skupiają się głównie na normatywnych uwarunkowaniach procesu selekcji na poziomie państw członkowskich oraz praktyce politycznej na poziomie partii politycznych. Brak jednak badań, które określiłyby rzeczywisty, a nie normatywny poziom „otwartości” (inkluzyjności) selekcji i elekcji a zatem i względny wpływ obu tych procesów na kreowanie składu delegacji narodowych do PE. Niniejszy projekt ma na celu wypełnienie tej luki. Proponujemy w pełni oryginalny koncept badawczy pozwalający na dopełnienie istniejących badań jakościowych analizą ilościową pozwalająca określić stopień otwartości (inkluzji) obu tych procesów według zunifikowanych kryteriów. Umożliwi to porównanie inkluzji selekcji i elekcji w czasie (1979-2024) oraz przestrzeni (państwach członkowskich Wspólnot, a następnie UE). Wyniki badań pozwolą na sformułowanie wniosków odnoszących się do mechanizmów demokratycznego wyłaniania posłów do PE. Na poziomie szczegółowym mogą przynieść ważne ustalenia odnośnie zmieniającej się roli partii politycznych, wyborców, selekcji, procesu wyborczego i samego PE.

Ogólny plan badań zaplanowany jest na okres 48 miesięcy. Projekt składa się z pięciu faz: strukturalizacji, integracji, kwantyfikacji, komparacji i oceny. W ramach badania zostaną zidentyfikowane modele wyłaniania składu PE. Zostaną one ułożone na osi inkluzja-ekskluzja. Zgodnie z modelem możliwe będzie przypisanie poszczególnych delegacji narodowych do jednego z czterech modeli inkluzyjności/ekskluzyjności. Badanie – w swym zasadniczym zakresie – oparte zostanie na danych PE – profilach osobowych posłów do PE oraz danych krajowych komisji wyborczych lub ministerstw spraw wewnętrznych państw członkowskich. Dane PE zawierają informacje o posłach do PE – ich ścieżkach karier, przynależności partyjnej, przynależności do grupy politycznej w PE oraz zmianach w tym zakresie. Do głównych metod badawczych zalicza się: desk research: analiza danych PE, analiza danych krajowych dotyczących selekcji i elekcji; panel ekspercki: wstępna dyskusja i ocena założeń, modeli i metodologii badania oraz końcowa dyskusja na temat przebiegu projektu i ustaleń badawczych; proces tracing: analiza procesów selekcji i elekcji w powiązaniu ze ścieżkami kariery eurodeputowanych; analiza porównawcza: porównanie delegacji krajowych pod kątem przypisanych im modeli, trendów i determinant; metody statystyczne (analiza wieloczynnikowa, analiza logistyczna, analiza przeżycia).